

PÁR ESZÉD

Civil Érték Szövetség CIVILÉSZ

JÓ SZOLGÁLAT

EGÉSZSÉG

KULTÚRA

KÖRNYEZETTUDAT

BIZTONSÁG

Unokázós csalás

Csak megfontoltan!

Előfizetési

trükk

Figyeljünk oda!

**Figyelem Zsebe-
sek!**

Minden legyen szem
előtt!

**Idegenek az ajtó
előtt**

Csak körültekintően!

Közbiztonság, vagyonvédelem Pécs-keleten

Bizalomba férkőző segítő kezek!

ÖNTEVÉKENY CIVIL ÖSSZEFOGÁS

MECSEKSZABOLCSÉRT EGYESÜLET

Kedves Olvasó!

Abban a reményben ad ki az egyesület három időszaki kiadványt közbiztonsági témakörben, hogy az idősebb korosztályt segítse a biztonságot érintő információk közreadásával. Az áldozattá válás elkerülésére, csalások felismerésére, vagyon elleni bűncselekmények megakadályozására, valamint az egyesület által végzett közbiztonsági tevékenységek bemutatására szolgáló kiadványok széles körben kerülnek kiosztásra. Az internet segítségével tovább növekszik az információval elérhető személyek száma. Fontos lenne, hogy a Tisztelt Olvasó megszavazza számunkra a bizalmat, hogy időt szán a kiadványban megjelenő információk befogadására, önnön biztonsága érdekében. Pécs keleti városrészében, ahol az egyesület végzi tevékenységét, magas a hátrányos helyzetben élők és a szenior korúak száma, ezért a szervezet kiemelt figyelmet fordít biztonságuk megerősítésére. Arra szeretnénk motiválni Önöket, hogy a kiadványokban megjelenített SZEM - Szomszédok Egymásért Mozgalom – értékrendjét követve legyenek SZEM-esek, figyeljenek oda szomszédaikra is, hiszen akkor várható a viszont segítség, ha a társadalom maga is nyitott a segítségnyújtásra. Cikkeinkhez kiváló alapot nyújtott a Magyar Rendőrség honlapja, valamint internetes vagyonvédelmi oldalak.

Jó szórakozást kívánunk!

A kiadványban szereplő illusztrációk Pixabayról fellelhető ingyenes fotók, illetve az ÖCÖM Egyesület saját fotói

Impresszum

Időszakos kiadvány. 2024. IV. negyedév, I. évfolyam III. szám. ISSN 1217-8594.

Az Pécs Megye Jogú Város Önkormányzat támogatásában, az ÖCÖM Öntevékeny Civil Összefogás Mecsekszabolcsért Egyesület gondozásában.

Kiadja: a Pécs-Baranyai Origó-Ház Egyesület, Párbeszéd Kiadója,

7629 Pécs, Komlói út. 94-98. Tel.:72/238-888, 06-20/923-8888 E-mail: origo@origo-haz.hu

Főszerkesztő: Kis Varga István, Design: Várkonyi Judit Lektor: Kis Varga István Szerkesztők: Palotás Károly, Sziva Gyula, Várkonyi Judit Tördelés: REED Soft Bt.

Az Ö.C.Ö.M. - Öntevékeny Civil Összefogás Mecsekszabolcsért Egyesület 2019-ben átalakult tevékenysége elsődlegesen közbiztonsági információszolgáltatás. Az egyesület működési területe Pécs Meszes-Mecsekszabolcs településrészre koncentrál. Célja az alapvető környezeti és emberi értékek ki-

domborítása, a lakosság közösségi összefogása, halmozottan hátrányos helyzetű, javarészt idősek lakta területen. A megszólítás eszköze elsődlegesen a hírlevél, mely figyelemfelhívó információkat tartalmaz. A szakmai kiadványokban kifejtett témakörökben a részletesebb információkhoz jutást segíti a szervezet. A villámcsődületen a lakosok fi-

gyelemfelkeltő előadásokkal kerülnek megszólításra, szóróanyagokkal ellátva, ez által növekszik a lakosság biztonságérzete. Prioritást élvez a SZEM – Szomszédok Egymásért Mozgalomban rejlő lehetőségekről szóló tájékoztatás. Az egyesületi tagok önkéntes módon végzik tevékenységüket. A fenntarthatóságot segítették a Nemzeti Együttműködési Alap pályázatai, a Miniszterelnökségen és a Bethlen Gábor Alapkezelőn keresztül. 2024-ben Pécs Megye Jogú Város Önkormányzata idősek megszólítását támogató pályázata tette lehetővé három kiadvány létrejöttét: Digitális világ, internetes csalások veszélyei, Kiben bízhatunk? Bizalomba férkőző segítő kezek, valamint Közbiztonság és vagyonvédelem Pécs keleten, a Közbiztonsági MikroCentrum lehetőségei. A civilek és a lakosság közötti együttműködés fejlesztésére több alkalommal tájékoztató napokat tartott a szervezet figyelem felhívási céllal. Az információszolgáltatás elsődlegesen közbiztonságra fókuszál, kiterjedve a közlekedésbiztonságra, vagyonvédelemre, áldozatvédelemre, állatvédelemre.... Az egyesület részt vett a meszesi zebra közlekedés biztonságának javításáért, folyó összefogásban is. A tevékenységek végzésébe önkéntes kerékpáros közösség is bekapcsolódik. Az egyesület bízik abban, hogy társadalmi szerepvállalása elősegíti a veszélyt jelentő helyzetek elkerülését, ez által nő a társadalom biztonságérzete.

Mit tehetünk, ha csalás, átverés áldozatává váltunk?

Napjainkban egyre gyakoribbak a csalások, átverések. A csalók célpontjai főleg az idősebb emberek, mivel úgy gondolják, hogy őket könnyebben ki tudják használni, egyszerűbben a bizalmukba férközhetnek. A csalók nagyon gyakorlott, tapasztalt emberek, emiatt akár azt is lehetne hinni, hogy valóban esetleg egy hivatalos szervtől érkeztek. Jól bevált módszereket alkalmaznak, a sok „gyakorlásnak” köszönhetően remekül kommunikálnak. Az alábbiakban végig vesszünk néhány csalási módszert, illetve azt, hogy mit tehetünk azért, hogy ne váljunk áldozattá.

Szolgáltató munkatársának adja ki magát a csaló:

Gyakori az olyan csalási forma, amikor valaki egy szolgáltató munkatársának adja ki magát. Azzal az egyszerű indokkal kopogtat az ajtón, hogy valamilyen szolgáltató nevében jött leolvasni a mérőóra állását. Miközben a gyanútlan idős ember beengedi a házába eltulajdonít értéktárgyakat, készpénzt, vagy gyorsan felméri a vagyon elemeket egy későbbi betörés alkalmára.

Mit tudunk tenni ilyen esetben?

A baj megelőzése érdekében mindig próbáljunk tájékozódni a különböző szolgáltatók honlapján, vagy telefonos ügyfélszolgálatán arról, hogy mikor várható óra leolvasás. Ha nem a várható időpontban érkezik valaki, akkor mindenképpen gyanúval kell kezelni. Érdemes beengedés előtt felhívni az adott szolgáltató ügyfélszolgálatát, ahol tájékoztatást tudnak adni azzal kapcsolatban, hogy aznap várható-e leolvasás. Ha tudjuk, hogy melyik nap várható leolvasás, akkor érdemes lehet, ha lehetőségeink engedik, aznapra egy barátot, ismerőst, családtagot áthívni, hogy ne legyünk egyedül. Ha több ember van a lakásban, akkor az egy elrettentő erő lehet, illetve két embert nehezebb átverni.

Ha mégis megtörténik a baj, akkor azonnal hívni kell a rendőrséget. Mindenképpen feljelentést kell tenni ismeretlen tettes ellen vagyon elleni bűncselekmény miatt. Emellett érdemes a szolgáltatót is tájékoztatni, hogy értesíteni tudja az ügyfeleit arra, hogy előfordulhat ilyen eset. Emellett érdemes figyelni a különböző hír felületeket, hiszen sok esetben a szolgáltatók közzé tesznek felhívást ilyen ügyekkel kapcsolatban. Ennek köszönhetően már egyfajta felkészültséggel lehet várni a hasonló csalókat.

Ház körüli munkára ajánlkozás

Gyakori módszere a csalóknak az is, hogy felajánlják segítségüket házkörüli munkákra egy csekély ellenjuttatás fejében. Sok esetben arra hivatkoznak, hogy valamelyik ismerősünk, szomszédunk ajánlotta ezt a házat. Ebben az esetben hasonló módszerrel operálnak, mint a fent említettben.

Mit tehetünk? Ilyen esetben mielőtt beengednék a gyanús alakot érdemes lehet felhívni az említett ismerőst, szomszédot, hogy ő valóban ajánlotta-e ezt a házat. A legjobb megoldás az, hogy ház körüli munkát akarunk végeztetni, akkor mindenképpen mi keressünk embert, ne az utcáról beesett személyeket bízunk meg ezzel. Próbáljunk első körben a családban, ismerősök, szomszédok körében érdeklődni munkaerő iránt. Sajnos még így is megtörténhet a baj, de ebben az esetben a személy azonosítás egyszerűbben megtörténhet, így a rendőrség könnyebben megtalálhatja az elkövetőt. Természetesen ilyen esetben is az intézkedést megelőzi a rendőrség értesítése és a feljelentés megtétele.

„Unokázós” család

Ismeretlen telefonáló egy rokonnak vagy egy rokon ismerősének adja ki magát, és azonnali pénzbeli segítséget kér, jellemzően valamilyen hirtelen előállt baj, baleset miatt. Ez az úgynevezett „unokázós csalás”. Ezzel a módszerrel általában idős embereknek próbálkoznak, illetve bárkinél, akiben a hívás során érzik a bizonytalanságot – hiszen a csalók azt gondolják, sok veszteni-valójuk nincs. Idősek esetében kihasználják azt is, ha a hívott fél nem érti, nem hallja teljesen jól, amit mondanak neki, és nem mindig tűnik fel számukra, hogy nem a saját rokonuk, ismerősük beszél hozzájuk. Más esetekben pedig csak egy rokon jó barátjának adják ki magukat a csalók, így kérnek azonnali segítséget az állítólag bajba került rokonnak. Szinte mindig kitalálnak valamilyen hamis történetet arra vonatkozólag is, hogy az ismerős vagy rokon miért nem tud személyesen telefonálni, miért nem tud eljönni az összegért, és ezekben az esetekben a csalók személyesen vennék át a kicsalt készpénzt. Az ilyen esetekben mindig azonnali döntést sürgetnek, és amint érzik, hogy bedőlt a hívott fél, már jönne is a pénzért.

Egyáltalán ne adjon pénzt ismeretlen embernek! Ha mégis esélyét látja, hogy igaz a történet, mielőtt rokonnak, ismerősnek szánt pénzt adna egy idegen ember kezébe, próbálja meg felvenni a kapcsolatot a hivatkozott emberrel, vagy a rokonságból bárkivel, akit ismer és tudhat ilyen esetről, amire az ismeretlen hivatkozik. Szükség esetén a rendőrséget is érdemes értesíteni!

Hamis termékek árusítása, értékesítési átverés

Az árubemutatóval egybekötött termékértékesítés lényegében eltűnt Magyarországról, ám a fogyasztóvédelem továbbra is fokozottan figyel, mert egyes cégek ingyenes szűrővizsgálat címén igyekeznek behálózni idős embereket.

Új átverési módszerek

A 2015-ös törvénymódosítás hatására, a népegészségüggyel és rendőrséggel közös, folyamatos fogyasztóvédelmi ellenőrzései miatt jelentősen visszaszorult az árubemutatós értékesítés. Míg öt éve havonta átlagosan 43, idén már mindössze havi két megkeresést kapott a hatóság hasonló ügyekben. Az utazással és ebéddel egybekötött hagyományos termékbemutatók szinte megszűntek Magyarországon. A fogyasztóknak az elmúlt években megjelent újfajta értékesítési módszerekkel kapcsolatban érdemes óvatosnak lenniük.

Termékbemutató

A tisztességtelen vállalkozások ingyenes szűrővizsgálatot ajánlva rendszerint célzottan, telefonon keresik meg a nyugdíjasokat, akiket orvosi rendelőnek tűnő helyiségben fogadnak. A vizsgálat eredményeként a súlyosabb szövődmények megelőzésére állítólag alkalmas termékeket tukmálnak az idősekre.

Az értékesítőknek semmiféle egészségügyi végzettségünk nincs, képzés híján érvényes diagnózist sem állíthatnak fel. Mivel az álorvosok a vásárlók tényleges egészségi állapotát nem ismerik, az általuk ajánlott termékek szedése - főleg más, rendszeresen szedett gyógyszerrel együtt alkalmazva - akár veszélyes is lehet.

A fogyasztóvédelmi hatóság tapasztalatai szerint elkezdett terjedni az első-sorban egészségmegőrzőnek mondott étrend-kiegészítők telefonos kínálása is. A megrendelést követően az első csomagot ingyenesen, mindössze a szállítási költség kifizetésére igényt tartva küldik meg. A későbbiekben a cég bizonyos időközönként, többnyire havonta automatikusan újraküldi a terméket, a vételár kiegyenlítéséhez csekket mellékelnek.

Ha a befizetés elmarad, a vállalkozás egyszeri felszólítás után behajtó cégen keresztül próbálja érvényesíteni követelését, egyéb költségeket, késedelmi kamatot is felszámítva. Az előfizetési csapda elkerüléséhez fontos tudni, hogy a vásárlót az efféle esetekben is megilleti a 14 napos elállási jog.

A fogyasztóvédelmi hatóság árubemutatóval vagy telefonos értékesítéssel kapcsolatos jogszabálysértés esetén 15 ezer forinttól akár a nettó árbevétel 5%-áig terjedő bírságot is kiszabhat. Egy wellness eszközöket 700-800 ezer forintért áruló cégnek 10 millió forintot kellett fizetnie, miután hamis leleteket állított ki, majd méregdrága, de igazoltan hatástalan eszközöket kínált eladásra.

Hogyan védekezzünk a zsebtolvajok ellen?

„A zsebesek ellen csak egy orvosság van, s az az, hogy mindenki éberren vigyázzon a pénztárcájára, órájára, láncára, mert minden ember mögé nem állhat detektív...” – hangzott el az 1920-as években Nagy Ignác detektívfelügyelő szájából. Ez a tanács a mai napig érvényes, de mégis, hogyan védekezzünk a zsebtolvajok ellen?

– Egy átlagember számára nagyon nehéz kiszűrni a zsebtolvajokat. Szinte lehetetlen. Általában az emberek már csak azt veszik észre, hogy eltűnt a pénztárcájuk.

A zseblogások elkerülése kihívás, mivel a tolvajok mindent megtesznek azért, hogy beolvadjanak a környezetükbe, és észrevétlenek maradjanak. Dolgozhatnak egyedül, de egy-két cinkossal is, akik elvonják az áldozat figyelmét. A bűncselekmények megelőzése érdekében nem árt tisztában lenni azokkal az ismeretekkel, amelyek segíthetnek elkerülni az áldozattá válást, illetve azonosíthatjuk velük a lehetséges veszélyes helyzeteket.

Hasznos tanácsok:

1. Leginkább a zsúfoltabb helyeket szeretik

Zsebtolvajok bárhol előfordulhatnak, azonban a zsúfoltabb helyeken fokozottan ki vagyunk téve a veszélynek. Ugyanis az emberek tömegben általában türelmetlenek, sietnek, és megszoktak egy bizonyos fokú lökdösődést. A tömeg jó fedezéket nyújt a zsebeseknek, és könnyebben észrevétlenek maradhatnak. A pályaudvarok, a tömegköz-

lekedési eszközök, a piacok és a nyilvános rendezvények, szórakozóhelyek, éttermek gyakori vadászterületeik.

2. Biztonságos helyen tartsuk az értékeinket!

Könnyen áldozattá válhatunk, ha értékeinket feltűnő, illetve könnyen megközelíthető helyen tároljuk. A tolvajok szeretik az egyszerű dolgokat, például egy zsebből kilógó telefon vagy pénztárca, egy nyitott hátizsák vonzó lehet számukra. Az értékeket célszerű elrejtetni, illetve megfelelő ruhát választani a tárolásukra. Például olyan zsebet használni, amelyiket cipzár vagy gomb védi. A nadrág hátsó zsebe helyett inkább tartsuk értékeinket a nehezebben elérhető helyeken, például az elülsőben vagy a kabát belső zsebében! A nagyobb biztonság érdekében nem árt, ha a belső zseben gomb vagy cipzár van, így bezárható, és megnehezítheti a zsebtolvajok dolgát. Szintén jó lehet az övtáska, amelyet elrejthetünk a ruha alá, ahol a tolvajok nehezen találják meg, viszont könnyen szemmel lehet tartani. Illetve ha a zsebünkben van a telefonunk vagy a pénztárca, akkor a kezünket tartsuk az értékeinken!

3. Ne legyenek egy helyen az értékeink!

Ne egy, hanem több biztonságos helyen tároljuk a pénzünket és az értéktárgyainkat! Arra az esetre, ha a legrosszabb megtörténik, és egy zsebtolvajnak sikerül ellopnia valamit tőlünk, legalább ne veszítsünk el mindent!

4,. A hátizsákok és a fedél nélküli táskák nem biztonságosak

Egy tolvaj könnyen kiemelhet dolgokat a hátitáskából anélkül, hogy az ember észrevenné, hiszen nincs szem előtt, így könnyebben el lehet csenni

anélkül, hogy a tolvaj felhívna magára a figyelmet. Biztonságosabbak azok a táskák, amelyeket cipzárral vagy csattal lehet zárni. A tömegben inkább fordítsuk magunk felé a hátizsákot, hogy mindig lássuk. Ha helyet foglalunk egy étteremben vagy leülünk a buszon, tartsuk az ölünkben a táskát ahelyett, hogy letenénk a földre, illetve felakasztanánk a szék támlájára, ugyanis ott könnyű célpont lesz a

tolvajok számára.

5. Legyünk óvatosak az idegenekkel!

Vigyázzunk azokkal, akik pénzt szeretnének váltani, útbaigazítást kérnek, adományt gyűjtenek, vagy csak leállnak velünk beszélgetni! Sokszor ez csak figyelemelterelés ahhoz, hogy ellopják az értékeinket. Maradjuk biztonságos távolságra tőlük, és mindig tartsuk szemünket az értékeinken!

Megosztásra kerül Önökkel a Budapesti Főügyészség által közzétett egy „unokázós csalásról” szóló beszámolója, valamint a police.hu cikke, amiben leírják, hogyan lehet védekezni ellene.

„A Budapesti X. és XVII. Kerületi Ügyészség vádat emelt egy idős embereket un. unokázós csalások útján megkárosító bűnszövetség három tagja és egy, az általuk így megszerzett vagyon átutalását végző pénzmosóval szemben. A vádirat lényege szerint az elkövetői kör, az Egyesült Királyság-ból szervezve, időskorú sértettektől csalt ki pénzt úgy, hogy őket telefonon keresztül olyan valótlan történetekkel keresték meg, amelyek szerint az adott sértett családtagja közlekedési balesetet okozott, amelyben meg is sérült, és anyagi kár is keletkezett. A szélhámosok közölték, hogy a hivatalos eljárás elkerülése érdekében a családtagnak sürgősen pénzt vagy ékszereket kell küldeni. Az elkövetők a bűncselekmények magyarországi végrehajtásának irányítására beszerveztek egy 20 éves férfit, aki 23 éves sógornőjét és egy másik férfit futárként vont be az elkövetésbe, egy harmadik férfit pedig arra vett rá, hogy a csalárdul megszerzett vagyon egy részét utalja el külföldre. Az angliai hívószámról jelentkező csalók a hívások során ügyeltek arra, hogy végig vonalban maradjanak a sértettekkel, amíg ők összekészítik javaikat, mert így nem volt lehetőség a hazugság lelepleződésére, és rögtön a helyszínre küldhették a pénzt vagy az ékszereket átvevő futárokat. A csalók ily módon Kőbányán, Kistarcsán, Kiskunhalason és Pomázon, 70-es, 80-as éveik-ben járó sértetteket tévesztettek meg, és összesen, hozzávetőlegesen 7 millió forint kárt okoztak, amelyből a rendőrségnek köszönhetően 3 millió forint megtérült. A Budapesti X. és XVII. Kerületi Ügyészség 3 terhelttel szemben bűnszövetségben és üzletszerűen, időskorúak sérelmére elkövetett csalások, negyedik társuk ellen pénzmosás bűntette miatt emelt vádat a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt. Az ügyészség vádiratában indítványozta, hogy a férfi futárt, mivel többszörös visszaesőnek minősül, fegyházbüntetésre, míg a társait börtönre ítéljék. Emellett az ügyészség indítványozta közügyektől eltiltás és pénzbüntetés kiszabását, valamint azt is, hogy a bíróság a sértettek kártérítési igényét is bírálja el érdemben.”

A Magyar Rendőrség oldalán a police.hu-n az alábbi rendőrségi felhívás jelent meg:

„Annak ellenére, hogy számos bűnözői csoportot felszámolt a rendőrség, újabb módszerekkel próbálkoznak a bűnözők. Míg korábban készpénzt és ékszereket kértek, most már banki utalásra is megpróbálják rávenni az időseket.

Az időskorúak megtévesztésére szerveződött bűnözői körök által elkövetett „unokázós” csalások során a csalók a bűncselekmények elkövetésére ugyanazt a módszert használják. Az időskorú sértetteket a szervezet egyik tagja hívja fel és a beszélgetés során a rokonának adja ki magát. A telefonáló

legtöbbször azt állítja, hogy balesetet okozott, és a kár megtérítéséhez azonnal pénzre van szüksége.

Az álokon, hogy elkerülje a közvetlen találkozásokat, meggyőzi a sértetteket, hogy ő nem tud elmenni a pénzért, hanem egy ismerőst küldi el érte. Az idősek lakcímére ezután egy futárt irányítanak, aki átveszi a pénzt, ékszereket. Az utóbbi időkben azonban a bűnözők már arra próbálják rávenni az időseket, hogy ismert pénzküldő hálózatokon keresztül utaljanak el egy meghatározott összeget egy – általában külföldi – bankszámlaszámra. Ha ezt a sértett nem tudja otthonról megtenni, akkor taxit küldenek a lakcímére, ami elviszi egy olyan helyre, ahonnan tud utalni. Olyan eset is előfordult, hogy a bankkártya adatok bediktálását kérik, amivel különböző online tranzakciókat hajtanak végre, jelentős kárt okozva a sértettnek.”

A rendőrség 8 tanácsa, hogy ne váljanak csalók áldozatává:

- Ha ilyen telefonhívást kap, járjon utána, hogy valóban baj van-e:
- Tegye le a telefont, majd hívja fel a hozzátartozóját, akire hivatkoztak!
- Soha ne felejtse el: hivatalos személy soha nem kér pénzt! (se rendőr, se mentő, se tűzoltó.)
- Tegyen fel ellenőrző kérdéseket, ha bizonytalan, hogy tényleg hozzátartozója hívja-e!
- „Hogy hívnak? Mikor születettél? Mikor találkoztunk utoljára?”
- Legyen gyanús, ha pénzáttalásra kérik, illetve felajánlják, hogy az utalás lebonyolításában közbenjárnak!
- Bankkártya adataikat semmilyen körülmények között ne adják meg idegeneknek!
- Nyilvános helyen, idegenek jelenlétében ne beszéljenek magánügyeikről, mert az idegenek visszaélhetnek az információkkal!
- Ne adja meg személyes adatait ismeretleneknek!
- Ha a felmerül, hogy bűncselekményt próbáltak meg elkövetni Ön vagy hozzátartozója sérelmére, hívja azonnal a 112-es segélyhívószámot!

Telefonos csalások

A telefonos (hívásalapú) csalások népszerűsége abban rejlik, hogy az áldozat egyetlen érzékszervére, a hallására támaszkodhat, miközben a csalóknak számos technikájuk van arra, hogy a legkevesebb ideje maradjon a hívott félnek gyanús jeleket észrevenni a hívás során.

A telefonos átverések legelterjedtebb formájában ismeretlen vagy rejtett telefonszámról hívják fel a potenciális áldozatot. Nagyon résen kell lenni, hogy észrevegyük a turpisságot, mert ilyenkor igen gyakorlott csalók vannak a vonal túlsó végén. Sokszor (valójában nem is létező) azonosítószámukat, felettesük nevét is bemondják, és olyan szófordulatokat használnak, amivel a hívott fél bizalmába férkőzhetnek; pl. „az Ön biztonsága érdekében a telefonbeszélgetést rögzítjük”. A csalók jellemzően igen határozottan és gyorsan beszélnek, a lehető legkevesebb esélyt adva arra, hogy félbeszakíthassuk őket.

Jellemzően olyan helyzet elé állítanak a hívás során, amiben gyorsan kell döntést hoznunk, ezzel arra próbálnak rávenni, hogy ne is a hívás valódiságán, hanem annak tartalmán – szerencsés vagy megoldandó helyzeten – gondolkodjunk. Ha a csalók érzik, hogy a hívott fél gyanút fogott, a legtöbb esetben azonnal bontják a vonalat, és valószínűleg nem is jelentkeznek újra.

Mit tehet, hogy ne váljon áldozattá?

Sajnos a csalók folyamatosan finomhangolják módszereiket, így kihívást jelent lépést tartani velük. Alapvetően azt javasoljuk mindenkinek, hogy online befizetés, átutalás, adatbekérés előtt legyen fokozottan körültekintő! Győződjön meg arról, hogy valóban az a cég áll-e a megkeresés mögött, aki a pénzt vagy az adatokat kéri.

Mit kell tenni, ha megtörtént a baj?

Ez attól is függ, milyen kárt okoztak a csalók. Első lépésben mindenképpen ahhoz a céghez/szolgáltatóhoz érdemes fordulni, amelynek a nevében a csaló fellépett. A szolgáltatóval való konzultáció alapján érdemes megkérni a rendőrséget, ha pedig kisebb-nagyobb összeget is ki tudtak csalni, nélkülözhetetlen feljelentést tenni a rendőrségen.

Lássuk a fent említett csalási módszereket részletesebben: hogyan lehet felismerni a csalók próbálkozásait, és hogyan lehet elkerülni, hogy áldozattá váljunk?

Ezeket a módszereket használják a telefonos csalók:

1. Hamis értesítés egy állítólagos nagy összegű nyereményről:

Az ilyen esetekben közös, hogy egy ismert cég nevében hívnak fel, és azt állítják, hogy valamilyen nagy értékű dolgot nyertünk. Ez elsőre jól hangzik, de minden esetben valamilyen feltételt szabnak a nyeremény átvételéhez. Például egy frissen vásárolt feltöltő kártya kódját kérik bediktálni, vagy a nyeremény átadásához kezelési költség címén egy meghatározott telefonszámra való egyenlegfeltöltést kérnek. Más esetekben trükkösebbek: egy olyan kód feltöltését kérik, amelynek begépelésével bármilyen kártyás előfizetés egyenlegét növelni lehet a befizetett összeggel. Ez a csalási módszer azért működik, mert a váratlan nagy nyeremény a potenciális áldozatok gyermeki énjét hívja a felszínre, így csökkent realitásérzéssel hajlamosakká válhatunk irracionális kéréseknek is eleget tenni. Alapvető, hogy a hatályos törvények értelmében nem nyerhetünk olyan játékon, amiről nem is tudtuk, hogy részt vettünk benne. Ez ugyanis azt jelentené, hogy valaki a tudtunkon kívül kezeli az adatainkat, ami visszaélést jelent, tehát valami turpisság van a dologban. Egyszerűen nem szabad ismeretlen emberek egyenlegét feltölteni, és ugyanígy nem szabad az állítólagos nagy értékű nyeremény reményében pénzt utalni, küldeni, vagy akár személyesen átadni senkinek.

2. Telefonon kérnek el személyes adatokat, például a feltöltő kártyás ügyfeleknek kötelező adategyeztetés miatt: a 2017-ben hatályba lépett hazai jogszabályok értelmében évente be kell azonosítsuk feltöltő kártyás ügyfeleinket, hogy ne legyen mód idegenek nevére vásárolt SIM-kártyákkal való visszaélésre. Egyes csalók magukat valamelyik szolgáltató munkatársának kiadva a kötelező adategyeztetésre hivatkozva mindenféle bizalmas adatot, például nevet, címet, bankkártya-adatokat próbálnak kiszedni az ügyfelektől.

Ne adjon meg semmilyen adatot addig, amíg nem győződött meg a hívás valódiságáról!

Ha a szolgáltató valóban keresi adategyeztetés miatt, akkor nagy valószínűséggel már előtte kapott róla sms-t.

3. A telefonszámlája másolatát kéri öntől faxon, kedvezőbb tarifát ígérve: higgye el, nem jótékonykodni szeretnének önnel! Még akkor sem, ha azt is állítják, hogy ismeretlenként jótékonyagságból szeretnék kifizetni a havi telefonszámláját, és arra kéri, hogy faxolja el nekik a számlája másolatát! Sokszor a jelenleginél kedvezőbb tarifát is ígérnek, de valójában a számlán lévő adatokra (név, lakcím, ügyfélszám stb.) fáj a foguk. Ezek birtokában például saját címükre rendelnek akciós készüléket, a törlesztő részletek kifizetését persze az áldozatra, vagyis önre bízják!

Semmiképp ne küldje el a telefonszámláját, de még a másolatát sem idegeneknek. Jó ha tudja, hogy a szolgáltatók munkatársa sosem kér ilyet egy ügyféltől. Aki mégis ezt teszi, annak biztosan visszaélés, csalás a célja.

Idős emberek magányának, egyedül létének kihasználása vagyon szerzés céljából

Egyre előregedő társadalmunkban sok olyan idős ember él, akinek nincs házastársa, családja. Az ilyen emberekre „utaznak” azok a csalók, akik a vagyonukat, érték tárgyaikat, pénzüket akarják megszerezni. Kedvesen, bizalmat gerjesztve közelednek, aminek természetesen az egyedül élő nyugdíjas örül. Persze a közeledésük mögött hátsó szándék van.

Eltartási szerződéskötés idős emberrel a vagyon megszerzése céljából:

Miután a csaló úgy érzi, hogy megfelelően szoros kapcsolatba került az áldozattal, megpróbálja rávenni egy eltartási szerződésre. Ennek lényege, hogy a nyugdíjas szerződésben rögzíti, hogy a vagyona a csalóé lesz, aki azért cserébe gondozza, ápolja, segíti a hétköznapiakban. Sajnos sok

esetben az történik, hogy a szerződéskötés után már nem fontos az, hogy segítsen az idős embernek. Miután meglett, amit ő akart már nem érdekli az egész. Így gyakorlatilag a csaló szert tett az áldozat vagyonára.

Házasságkötés idős emberrel a vagyon megszerzése céljából:

Az idős emberek kiszolgáltatott helyzetben vannak, és egyes csalók ezt kihasználják. Az egyik elterjedt csalási forma, amely az időseket célozza meg, az a házasságkötés vagy élettársi viszony kialakítása, amelynek valódi célja nem a szeretet, hanem a vagyon megszerzése. A csalók ezt a módszert olyan manipulációval és hamis érzelmi kötődésekkel ötvözik, amelyek az idős személyek bizalmát célozzák meg, hogy azok végül olyan döntéseket hozzanak, amelyek a csaló számára előnyösek.

Az átverés folyamata

Az ilyen típusú csalások több lépésből állnak, és jellemzően hosszú távú manipulációt igényelnek. A csalók általában kezdetben kedvesek, figyelmesek és szeretetteljesek, hogy megnyerjék az idős személy bizalmát. Ennek célja, hogy a potenciális áldozat megbízzon bennük, és elhiggye, hogy valódi érzelmekkel közelednek hozzá.

1. A kapcsolat kialakítása

A csalók gyakran olyan idős embereket keresnek, akik magányosak, vagy akiknek nincs közeli családjuk, barátaik. Az egyedüllét és a társas kapcsolatok hiánya ideális táptalajt ad a manipulációnak. A csaló ezután lassan közelelti meg áldozatát, kezdetben apró figyelmességekkel, beszélgetésekkel, közös programokkal, majd fokozatosan érzelmi kapcsolatot épít ki. Az áldozat sokszor úgy érzi, hogy végre megtalálta a szeretetet, amit évek óta keresett.

2. Az érzelmi manipuláció

Amikor az áldozat elhiszi, hogy a csaló valóban szereti őt, az érzelmi manipulációra kerül sor. A csaló gyakran a saját nehézségeire hivatkozik (például pénzügyi problémákra, családi problémákra), hogy elnyerje az idős személy sajnálatát és további támogatásra ösztönözze. Ebben a fázisban kezdődhetnek a pénzügyi kérdések is: kölcsönkérés, közös pénzügyek indítása vagy különböző "helyzetek", amelyek miatt az idősebb ember pénzt ad kölcsön vagy segít az új partnerének.

3. A házasság vagy élettársi viszony

Miután a csaló elérte, hogy az idős személy teljesen rábízza magát, előállhat a házasság vagy élettársi kapcsolat felvetésével. Ekkor a csaló már gyakran tudja, hogy az áldozat nemcsak érzelmi, hanem pénzügyi szempontból is kiszolgáltatott helyzetben van. A házasságkötés, mint végső lépés, lehetőséget ad arra, hogy a csaló jogilag hozzájusson az idős ember vagyonához.

4. A vagyon megszerzése

A házasság vagy élettársi viszony után a csaló általában arra vár, hogy az idős személy meghaljon. Az ilyen típusú csalók sokszor előre gondoskodnak arról, hogy jogilag biztosítva legyen számukra az örökség. Ekkor kezdődhetnek a jogi és pénzügyi manipulációk, mint például a végrendelet módosítása, vagy a közös számlák és vagyoni eszközök kezelése. A cél az, hogy a vagyon az elkövetőhöz kerüljön, miután az idős személy elhunyt.

Hogyan védekezhetnek az idősek?

Az idősek védelme érdekében fontos, hogy felismerjék a csalók módszereit, és tudatosan védekezzenek. Íme néhány hasznos tanács:

Legyenek gyanakvók: Ha valaki hirtelen túl gyorsan közeledik, különösen akkor, ha az idős személy magányos, érdemes óvatosnak lenni. A csalók sokszor gyorsan házasságot vagy élettársi viszonyt javasolnak.

Jó barátok és család bevonása: Fontos, hogy az idős személyek megbeszéljék kapcsolataikat a családjukkal vagy olyan barátokkal, akik figyelmeztethetik őket a veszélyekre.

Pénzügyi függetlenség megőrzése: Az idős emberek számára fontos, hogy pénzügyi döntéseiket alaposan mérlegeljék, és ne hagyják, hogy bárki kontrollálja a pénzügyeiket, különösen egy új partner.

Jogi tanácsadás: Ha valaki olyan ajánlatokat tesz, amelyek pénzügyi következményekkel járnak, érdemes jogász tanácsot kérni. Egy szakértő segíthet megérteni a jogi kockázatokat és biztosíthatja, hogy a végrendelet vagy más fontos dokumentumok megfelelően legyenek elkészítve.

Hogyan segíthetünk?

A csalások megelőzése érdekében fontos, hogy a közösség és a hatóságok is felhívják az idősek figyelmét a lehetséges veszélyekre. Számos szervezet és helyi hatóság kínál programokat és tanácsokat, amelyek segíthetnek felismerni a csalásokat. Ezenkívül a családtagok és közeli barátok szerepe elengedhetetlen abban, hogy megelőzzék az ilyen típusú visszaéléseket.

A csalók és manipulátorok tevékenysége ellen küzdeni nemcsak jogi, hanem közösségi felelősség is, hogy senki ne válhasson áldozattá, különösen olyan emberek, akik élettapasztalatukkal és bölcsességükkel hozzájárultak társadalmunkhoz.

Álsegítségnyújtás: Hogyan használják ki az időseket a csalók?

Az idősek gyakran küzdenek a magányossággal, és sok esetben keresnek társaságot, ami érthető, hiszen az életük ezen szakaszában egy szeretetteljes, segítőkész kapcsolat sokat jelenthet számukra. Azonban ezt a kiszolgáltatott helyzetet a csalók is jól ismerik, és pontosan ezt a vágyat használják ki, hogy manipulálják, átverjék az időseket. Az egyik leggyakoribb módszer az álsegítségnyújtás, amely során a csalók úgy tesznek, mintha segíteni szeretnének az idős személyeknek, de a valós céljuk nem más, mint hogy pénz vagy értéktárgyakat szerezzenek tőlük.

A csalók bejutása: Az első kapcsolatfelvétel

A csalók, akik álsegítségnyújtást alkalmaznak, gyakran olyan idős embereket keresnek, akik egyedül élnek, vagy akiknek nincs közvetlen támogatói hálójuk. Az egyedülálló, magányos idősek különösen vonzó célpontot jelentenek, mivel az érzelmi szükségleteik és vágyuk, hogy valaki segítse őket, könnyen manipulálhatóvá teszik őket.

A csalók gyakran olyan tevékenységekkel keresnek kapcsolatot, amelyek valóságban nem igényelnek különösebb szakértelmet vagy segítséget, de az idős személyek számára vonzóknak tűnnek. Lehet, hogy felajánlanak például segítséget a ház körüli munkákban (például kertészkedés, takarítás), vagy azt mondják, hogy szívesen segítenek elvégezni a napi bevásárlást, gyógyszerek beszerzését.

A manipuláció fokozódása: A bizalom kiépítése

Miután a csaló felajánlotta a segítségét, és az idős személy elfogadta, elkezdődhet a bizalomépítés folyamata. A csaló célja, hogy elnyerje az idős ember bizalmát, hiszen minél inkább elhiszi az idős személy, hogy őszinte segítségnyújtásról van szó, annál könnyebben manipulálhatóvá válik. A csalók gyakran kedvesek, figyelmesek, és különös figyelmet fordítanak az áldozat érzelmi szükségleteire. Olyan érzelmi kapcsolatokat alakítanak ki, amelyek megerősítik az idős emberben a hitet, hogy valóban szüksége van a csalóra a mindennapi életben.

A segítségnyújtás során a csaló gyakran elmondja, hogy az ő helyzete nehéz, sőt, előfordulhat, hogy pénzügyi problémákról is beszél, így az idős személy együttérzését és sajnálatát is felkelti. Ebben a fázisban a csaló nemcsak hogy egyre inkább beférkőzik az idős személy életébe, hanem szoros kapcsolatot épít ki, amely azt az érzést kelti, hogy a csaló szinte elengedhetetlen a mindennapi élethez.

A cél: A vagyon megszerzése

Miután a csaló megszerezte az idős személy bizalmát, és már szoros érzelmi kapcsolatot alakított ki vele, következhet az a fázis, amikor a csaló elkezd konkrét pénzügyi előnyökhöz jutni. Az ilyen típusú manipulációban a csaló finoman, fokozatosan kérhet pénzt, kölcsönt vagy más értéktárgyakat. Lehet, hogy először kisebb dolgokat kér, például pénzt a "szükséges javításokhoz" vagy "segítséghez", amit aztán az idős személy önként ad, mivel úgy érzi, hogy a csaló valóban segít neki.

A csalók gyakran használják a "közös célok" kifejezést, például felajánlják, hogy közösen válnak az idős személy "üzlettársává", vagy "felújítják a házát", amelynek során az idős személy pénzét kezdik el felhasználni. Ebben az esetben a csaló már teljes mértékben manipulálja az áldozatot, és az idős személy sokszor nem ismeri fel, hogy valójában pénzügyi kizsákmányolás történik.

Miért fontos a figyelem? Hogyan védekezhetünk?

Az álségítő csalók áldozatainak gyakran nem csak a pénzügyi, hanem az érzelmi szinten is sérülnek, hiszen a csaló által kiépített kapcsolatokat valódi barátságnak, segítő szándéknak érzékelhetik. Az idősebb emberek védelmében fontos, hogy mindenki tisztában legyen ezekkel a manipulációs technikákkal, és észrevegyék a gyanús jeleket.

Az idősök legjobb védelme az, ha figyelnek a közvetlen környezetükre, és minden új kapcsolatot alaposan megvizsgálják. A családtagok, barátok folyamatos figyelmeztetése és a gyanús kapcsolatokkal való szorosabb figyelem segíthet abban, hogy az idős emberek biztonságban legyenek. Ha valaki túl gyorsan próbál közeledni, vagy pénzügyi segítséget kér, az már figyelmeztető jel lehet, hogy gyanakodni kell.

A jogi tanácsadás és az idősök megfelelő informálása elengedhetetlen ahhoz, hogy elkerüljük a csalók manipulációját és megvédjük azokat, akik életük utolsó szakaszában különösen sebezhetőek.

Az idősök számára kiemelten fontos, hogy tisztában legyenek az őket fenyegető átverésekkel, és megértsék, hogyan védhetik meg magukat az álségítésgnyújtás típusú manipulációk ellen. Íme néhány hasznos stratégia és lépés, amely segíthet az idősöknek megelőzni az ilyen típusú csalásokat:

1. Ismerd fel a gyanús viselkedést

Az időseknek érdemes tisztában lenniük azzal, hogy ha valaki túl gyorsan, túl kedvesen próbál közeledni, vagy túlzottan segítőkész, akkor az már gyanús lehet. A csalók gyakran olyan emberekként tűnnek fel, akik a legjobbat akarják, és próbálnak kapcsolatba lépni az idősekkel, hogy elnyerjék a bizalmukat. Az alábbi jelek figyelmeztethetnek:

- Túlzott figyelmesség, különösen akkor, ha nincs valódi kapcsolat a személyek között.
- Hirtelen segítség felajánlások, amelyek gyakran olyan dolgokat tartalmaznak, amelyek nem is igényelnek valódi segítséget.
- Az illető folyamatosan azt próbálja sugalmazni, hogy az idős személy segítsége nélkül nem boldogul, vagy hogy az idős személynek szüksége van rá.
- Ha valaki pénzt vagy értékeket kér kölcsön, és ígér visszafizetést vagy „cserébe” valamilyen szolgáltatást.

2. Mindig konzultálj családtagokkal vagy megbízható barátokkal

Az időseknek fontos, hogy bármilyen gyanús helyzetben konzultáljanak közeli családtagjaikkal, barátaikkal vagy más megbízható személyekkel. Ha egy idős személy nem biztos abban, hogy a segítségnyújtás valódi vagy nem, akkor célszerű a helyzetet másokkal is megbeszélni, akik talán kívülről tisztábban látják a helyzetet. A közeli hozzátartozók vagy barátok segíthetnek felismerni a manipulációs jeleket, és tanácsokat adhatnak.

3. Ne engedj be idegeneket a házba

A legjobb védekezés az, ha az idősek nem engednek be idegeneket az otthonukba, hacsak nem bizonyosodtak meg arról, hogy valóban segíteni akarnak, és az illető valóban megbízható. A csalók gyakran kérnek segítséget az otthon körüli munkák elvégzésében, mint például a kertészkedés, takarítás, vagy egyéb ház körüli feladatok. Az ilyen típusú felajánlásokat mindig mérlegelni kell, és ha gyanúsnak tűnik, akkor az illetőt nem szabad beengedni.

4. Tartsd kordában a pénzügyeidet

Az időseknek fontos, hogy pénzügyi döntéseiket mindig átgondolják, és ne hozzanak döntéseket hirtelen vagy kényszer hatására. Ha valaki pénzt kér, vagy felajánlja, hogy segít a pénzügyi problémák megoldásában, mindig kérjen segítséget valakitől, aki jártas a pénzügyekben, például egy ügyvédtől, pénzügyi tanácsadótól vagy családtagtól. Soha ne írjanak alá pénzügyi vagy jogi dokumentumokat, ha nem teljesen biztosak benne, hogy azok nem rejtettek titkos vagy hamis feltételeket.

5. Ismerkedj meg a jogi eszközökkel

Az idősek számára fontos, hogy tisztában legyenek a jogaikkal, és tisztában legyenek azzal, hogyan védhetik meg magukat jogi úton. Az alábbi lépések segíthetnek:

Végrendelet és megbízott személyek: Az idősek számára fontos, hogy legyen egy hivatalosan aláírt végrendeletük, és ha szükséges, megbízottat válasszanak, aki jogilag képviselheti őket, ha már nem képesek önállóan döntéseket hozni.

Képviseleti jogok: Ha egy idős személy nem képes teljes mértékben kezelni saját pénzügyeit vagy döntéseit, akkor fontolóra vehetik a jogi képviselő, például egy gondnok kinevezését, aki biztosítja, hogy az érdekeik ne sérüljenek.

Ellenállás a manipulációnak: Ha valaki jogtalan módon próbálja befolyásolni vagy manipulálni az idős személy jogait, fontos, hogy a család vagy a jogi tanácsadó beavatkozzon, és megakadályozza, hogy a manipulátor elérje célját.

6. Képzés és tájékoztatás

A tudatosság kulcsfontosságú az idősök védelmében. Az idős személyek számára fontos, hogy rendszeres tájékoztatást kapjanak a különféle átverési módszerekről, például az álségítsgnyújtásról. A közösségi központok, helyi idős klubjai, szociális szolgáltatások, és más hasonló helyek biztosíthatnak olyan programokat, amelyek segítenek felismerni a csalások jeleit, és oktatják, hogyan lehet elkerülni őket.

7. Rendszeres kapcsolat a családtagokkal

A legjobb védelem, ha az idősök kapcsolatban állnak családtagjaikkal és barátaikkal. A gyakori látogatások és telefonhívások segíthetnek az idős személyeknek abban, hogy ne váljanak áldozatává a manipulációs kísérleteknek. A családtagok és közeli barátok segíthetnek észlelni, ha valami gyanús történik, és be tudnak avatkozni, mielőtt baj történne.

8. Figyelem a társas kapcsolatokra

Az időseknek érdemes odafigyelniük arra, hogy csak olyan személyekkel alkítsanak ki kapcsolatokat, akik valóban megbízhatóak és ismertek. Ha valaki túlzottan ragaszkodik ahhoz, hogy az idős személy mindennapi életébe belépjen, akkor érdemes gyanakodni.

Összegzés

Az idősek védelme az álsegítségnyújtás típusú csalásokkal szemben alapvetően a tudatosságon és a megelőzésen múlik. Ha az idős személyek tisztában vannak a gyanús jelekkel, és tudják, hogyan kell helyesen reagálni a manipulációs próbálkozásokra, akkor jelentősen csökkenthetik annak esélyét, hogy áldozatává váljanak egy csalásnak. A család, a közösség és a jogi segítségnyújtás szerepe kulcsfontosságú ahhoz, hogy az idősek biztonságban érezzék magukat és megóvják magukat az ilyen típusú kihasználástól.

A kiadvány létrejöttét támogatta:
Pécs Megye Jogú Város Önkormányzata

További támogatóink:

